

napokon a fennálló szabályzat értelmében Budapesten az országos erdészeti egyesület székházában délelőtti 9 órakor fog megkezdetni és folytatólag megtartatni.

A vizsgára jelentkezők felhivatnak, hogy a vizsga letehetésére nyert engedélyt a vizsga kezdete előtt a bizottság elnökének bemutatassák.

Földmívelésügyi Minister.

KÜLÖNFÉLÉK.

Schmidt Károly m. kir. erdőmester előadása, melyet Franciaország fakereskedelmi és faipari viszonyairól f. hó 2-án tartott, ismét nagyszámu érdeklődő közönséget vonzott az Országos Erdészeti Egyesületbe. Az egyesületi székház nagy terme teljesen megtelt a hallgatósággal, a melyben az egyesületi elnökség és a budapesti kartársakon kívül igen nagy számmal vettek részt vidéki szaktársaink is. Részvételük remélhetőleg még emelkedni fog, ha sikerre vezetnek azok a lépések, a melyek az igazgató-választmány egyik ugyanaznap hozott határozatából kifolyólag mérsékelt vasuti menetjegyek engedélyezése iránt megfognak tétetni. Különösen a magánalkalmazásban álló kartársak sűrűbb részvételére vélünk ez esetben számithatni.

Az erdőtisztai karon kívül azonban őszinte örömünkre ott láttuk a fakereskedői körök és az iparoktatás néhány képviselőjét is.

Az előadónak külföldi tanulmányutján gyűjtött tapasztalatokon alapuló érdekes fejtegetései Franciaország fakereskedelmére, oda irányuló fakivitelünkre, az amerikai versenyre, a favámok kérdésére, a francia műasztalosiparra és háziiparra terjedtek ki. Az előadás általános tetszésben részesült, befejeztével számosan üdvözölték az előadót. A tárgyalt kérdést bővebb statisztikai adatok

kisérétében az Erd. Lapok májusi füzetében fogjuk ismertetni.

Az előadást az igazgató-választmány ülése követte, melyről az áprilisi füzetben megjelenő jegyzőkönyv fog számot adni.

A m. k. közigazgatási bíróság döntvényei és elvi jelentőségü határozatai között sok az erdészetet közvetlenül érintő ügy található; a bíróságnak fennállása (1896.) óta hozott ily erdészeti és vadászati jelentőségü döntvények közlését az Erdészeti Lapok jelen számával kezdjük meg.

Az áskák pusztítása sörrel. Gambrinus hivei ne nehezteljenek! . . . Nem a nektek kedves, tiszta, gyöngyöző sört ajánlom erre az üdítő árpalé nemes hivatásához nem illő czélra, hanem az általatok is gyűlölt „Hanzli“-t, — azt a megtört és ebbeli bánatában elsavanyodott sör-lőrét a minek egy pohárkájától a sörért lelkesülő „Burschok“-nak „Salamander-reibolás“ közben legvitézebbé vált „fuks“-ai is menten sörnemissza fogadalmat tennének. Mert a tudvalevőleg rossz izlésü áskákat — hála az izlések czélszerü beosztásának — csak az ilyen savanyu löre tudja igazában a „Schachthoz“ vonzani. „Schacht“ alatt értsük azonban ez uttal a „cereviz játékok“-nak már ugy is eltűnt vidám tanyája helyett a csemetekertek ösvényein gyilkos szándékkal készített aknákat: a buktató-cserepeket, a melyeknek ismert czélja az, hogy a csemetekertek káros természetü állatkái gyanutlan sétájuk közben oda bebukjanak és a cserepekbe öntött vízben menthetetlenül megfulladjanak.

Gyilkos czél és az áldozatoknak kinos vég, az bizonyos s mi erdészek féltve ápolt fa-csemetéink érdekében mégis arra törekszünk, hogy az így véget érő áldozatok száma minél nagyobb legyen.

Ez a törekvés vezetett engem is arra, hogy az áskák által meglepett csemetekertekben a buktató cserepekbe víz helyett erjedő anyagokat alkalmazzak, a melyek az áskák előtt tudvalevőleg kedvesek. Így jutott a buktató cserepekbe megromlott, erjedő sör és így jutok én most ahhoz, hogy Gambrinus hiveit söröző áskákkal kapcsolatban emlegessem.

Sajnos azonban, hogy ezeket az új sörkedvelőket még nem mutathatom be biztos „balekek“ gyanánt. Összehasonlító kísérleteink szerint az erjedő sört tartalmazó buktató cserepekben sokkal több áska lelte ugyan halálát, mint a vizes cserepekben és ebből nagyon valószínűnek látszik, hogy az erjedő sör szaga az áskákra tényleg vonzó volt, de mivel a kísérlet csak a múlt év őszén jutott helyes irányba és csak rövid tartamu lehetett; ennél fogva még nem látom eloszlotnak azt a kétséget; hogy vajjon az eredményt nem kell-e csak a véletlen játékanak tulajdonítanom?

Mindazonáltal helyén valónak gondoltam t. szaktársaimmal ezt a kevés tapasztalatot is közölni, abban a reményben, hogy mások is tesznek az erjedő sörrel kísérletet és a folyó évben feltevésem helyessége, vagy helytelensége felől több kísérlet eredményei *biztos* tájékoztatást adhatnak.

De ne pusztítsuk haszontalanul a sört még erjedő állapotában sem! . . . Ne kísérletezzünk vele olyankor, a mikor az áskák inkább a föld alatt tartózkodnak, vagy a mikor tartós esőzés van, mert mindkét esetben elveszhet az erjedő sör intenzív szagja, mielőtt célunkat szolgálhatta volna.

Várjunk csöndes, meleg, délutáni esőre. Ha ez bekövetkezik: tisztítsuk ki azonnal a buktató cserepeket és öntessük beléjük az erjedő sört, hogy az esőt követő alkonyat, a mikor az áskák elöbujnak rejtekeikből s földfölötti sétára indulnak: a csábító folyadékot már a cserepekben találja. A kísérlet érdekében egyelőre csak minden második ösvényen levő cserepekbe öntessük azonban sört, míg a közbe esőkbe töltessünk vizet, hogy a sör hatását összehasonlító eredmények alapján biztosan konstatálhassuk.

És még egyet: a kísérletet kezdjük a párzás idején (május végén, vagy június elején), a mikor az áskákat a legcsábosabb ingerek vizik szürkületi kalandozásra és e miatt többet mozognak. Így az áskák irtásában rejelő célt is megfelelőbben szolgáljuk, mert a petelerakás előtt vethetünk véget előttünk nem kedves életüknek.

Ts.

A szél ferdítette fák. Ez ügyben Dr. *Früh* e. tanár Zürichben a következő kérelemmel fordult Dr. *Staub* Móriczhoz, a ki a Természettudományi Társulat növénytani szakosztálya elé terjesztette:

„A szél ferdítette, azaz az uralkodó és egyoldal felől jövő szelektől elferdített fák ügyében kérek felvilágosítást. Ez elferdítés kétféle alakban szokott jelentkezni, u. m.:

a) A fa törzse egyenes, a korona többé-kevésbé erősen *szimmetriátlan*, minthogy a szél árnyékoldalán (Lee-oldalán) az ágak erősen vannak kifejlődve, ellenben a szél támadó oldalán (Luv-oldalán) elsatnyultak, vagy a koronába vannak hajtvva.

b) Az egész fa ferde.

A Svájcban ezen tünetény különösen a gyümölcsfákon, de a nyárfákon, fekete nyárfán, a fehér fűzfán, éger-, körisfán, az erdei fenyő sudarában stb. mutatkozik, néha egész berkeken meglátszik a szél illetén hatásának nyoma.

A mondott tünetény tisztán látható a hegység völgyeiben, elszigetelt magaslatokon, felföldeken; kevésbé tisztán, de még mindig észrevehetően, nagy alföldeken; rosszul látható a nagyobb falvak házcsoportjain belül. Minden egyéb körülményre, mely szintén a fa ferde növéseére van hatással, mint pl. lejtőkön növo fák, nem vagyok e kérdésemben tekintettel; én reám nézve csak az fontos, hogy ilyen minőségü fák utján valamely vidék uralkodó szélirányát fölismerhessem, ez okból kérem *az irány megjelölését*, mely felé a fák ferdére vannak nyomva; továbbá a hely megnevezését és esetleg a növények természetének leírását.

Az ilyen megfigyeléseket kényelmesen lehet vasuton való utazás alkalmával tenni; különben a tünetényről tiszta képet csak hosszú, 5—10 km-re terjedő utakon kapunk. Helyről helyre kerülván, mindig fogunk egyes fa csoportokat, bokrokat találni, melyek túlnyomóan és határozottan egyazon irány felé vannak szorítva. Ha egyszer a tünetényt észrevettük, további megfigyeléssel igen könnyen fel fogjuk ismerni. Kérem tehát, ha ilyen hazájában tapasztalt tünetények emlékezetében vannak: akár Budapest környékéről, akár nagy, gyümölcsfákkal beültetett, vagy erdős síkságokról, vagy végre az erdélyi völgyeknek az Alföld felé nyíló torkolatából, sziveskedjék azokat velem közölni, mert igen érdeklődöm irántok.

A szakosztály magát a tárgyat érdekesnek találván, az adatok összegyűjtésével és feldolgozásával H. *Gabmay* Ferencz-et bizta

meg, a ki a maga részéről a következő kérdőpontokat intézi az érdeklődőkhöz:

1. Van-e olyan fa, facsoport vagy erdőrész, a melyen a szélnek valamely hatása észlelhető?

2. A törzsön, vagy a koronán (az ágakon), észlelhető-e az és miben nyilvánul? Ezeknek az elhajlása szél mentében, szél ellenében, vagy utóbbival mily szögben tapasztalható?

3. Milyen irányu ott az uralkodó szél?

4. Sikon vagy lejtőn van-e a megfigyelés tárgya? Utóbbi esetben a lejtő foka és világtájak szerint való fekvése is közlendő.

5. A fa faját és korát, valamint méreteit (átmérő, magasság úgy a törzsről, mint a koronáról) kérjük; kívánatos a fának fotografiája vagy kézi rajza.

A mezgés éger egy betegsége. A mezgés égeren Nypels Pál brüsseli természettudós újabb időben egy betegséget figyelt meg, mely abban nyilvánult, hogy az ágak részben vagy egészben, néha a törzsek a csucstól a talajig, vagy a talajtól bizonyos magasságig elszáradtak. A száradás előbb az ágvégeken mutatkozott és fokozatosan ment át a vastagabb részekre; ezzel szemben azonban néha a baj terjedését illetőleg fordított sorrend észleltetett vagyis a vastagabb farészeken történt a támadás s úgy haladt a baj a vékonyabb részekre.

Ezt a bajt Nypels Pál a soignesi erdő mezgés égerfáinál találta s azt a *Valsa oxystoma* nevű gombának tulajdonítja, mely eddigelé szerinte csak az *Alnus viridisen* észleltetett.

A gomba a fejlődés első stádiumában az ép kéreg valamely pontján sárga folt alakjában jelenik meg, később aztán a megtámadott kéregrészek megbarnulnak, elhalnak és a gombának szaporodási szerveit nagy mennyiségben foglalják magukban, ez utóbbiak áttörvén a peridermisen, kívül fekete pontok alakjában tűnnek elő.

Néha a kéreg a törzsön köröskörül elhal s akkor az egész fa elszárad; leggyakrabban azonban a baj a kéregnek csak egyik felére szorítkozik s akkor azon az oldalon az elhalt kéregrészek szalagot alkotnak. A megtámadott helyeken maga a farész is súlyosan szenved: sőt találtak már jókora távolságban a gomba jelenlétét eláruló sárga foltoktól — egész ép és egészséges kéreg

alatt — elhalt és a gomba myceliuma által keresztül-kasul szelt farészeket.

Pécs Dezső.

Aranka fehér-ákáczfán. M. év nyarán Bustyaháza-Handal községben egy ákáczfának a földszinétől mintegy 2·5 m. magasságban levő ágán aranka lépett fel, a mely a nyár folyamán dús tenyészetnek indult, s a derek beálltaig késő őszig viritott s terjedt, úgy, hogy egyes szálai közel egy m. hosszúságot is elértek, a fészkek szélessége pedig 50 cm.-t meghaladt. November hó végén még elfonnyadt állapotban fenn volt az illető fa ágán. Valószínűleg az európai aranka (*Cuscuta europaea* L.) lehet, mert erről a Fekete L.-féle „Erdészeti Növénytan“ II. kötetének 1097. lapján az van megemlítve, hogy csalánon, komlón s majdnem valamennyi cserjén (*Cornus Evonymus*, *Acer*, *Corilus* stb.) előfordul.

Nagy Károly.

Kísérletek külföldi fanemek tenyésztésével Németországban. Poroszország erdeiben — mint a hivatalos „Berl. Corr.“ írja — már régebb idő óta kísérleteznek idegen fanemek megtelepitésével, melyek közül eddig a legjobb eredményt a vörösfenyővel (*Larix* Lk.), a simafenyővel (*Strobus* Spach.) és az akácczal (*Robinia* L.) érték el.

Bár a vörösfenyő telepítését nem mindig koronázta is siker, az mégis a porosz erdőségek értékes tagjának bizonyult. Remélhetőleg sikerülni fog szorgos tanulmányozással növekvési igényeit tüzetesebben kipuhatolni és a telepítésénél korábban elkövetett tévedéseket elkerülni.

A simafenyőt még nem méltatják mindenütt kellőképen. Bár néhány idősebb tiszta állab található is ebből a fanemből, s elegyítve különösen Hannoverában elég gyakran fordul elő, mindazonáltal még igen sok vidék van, a hol megtelepitése minden más fanemmel szemben előnyt érdemelne. Fáját némelyek — elég igazságtalanul — kevésre becsülik, pedig a szabadban való tartósságánál fogva és mivel a vetemedésnek úgyszólván egyáltalán nincs kitéve, sokféle alkalmazást nyerhet. Ezen tulajdonságain kívül a simafenyő a talaj jósága tekintetében meglehetősen igénytelen, árnytüdő fanem, a talajt gyorsan javítja, évi növedéke nagy s még 4 éves korában is előnyösen ültethető, a mi főleg pótlásoknál megbecsülhetlen. Ezekkel szemben az a körülmény, hogy bizonyos

gombák és rovarok károsításának ki van téve, nem sokat határozhat.

Az ákácra egy időben igen élénk érdeklődés irányult. Kedvező eredményt értek el vele különösen a sarjerdő-gazdaságban abban az időben, midőn még a hajószögek ákáczfából készültek s azok nagy keresletnek örvendtek; az ákác ekkor igen jól jövedelmező fanemnek bizonyult. Később mindinkább háttérbe szorult, kivált mikor a fagy, a nyúlragások és az ágtörések által okozott károsítások, még az idősebb törzseken is feltalálhatók voltak. Újabb időben a cserhántó üzem hanyatlása következtében az ákác iránti érdeklődés ismét élénkebb lett. Az akác-sarjerdőnek, különösen a magán-uradalmakban, a belőle nyert rendkívül tartós szőlőkarók miatt, a neki megfelelő helyeken még van jövője. Észak-Olaszországban az ákác-sarjerdő már is jelentékeny területeket foglal el.

1880-ban Booth J. indítványára, dr. br. Lucius államminister utasította az eberswaldei erdészeti főkisérleti állomást, hogy mintegy nyolcvan főerdészségben, melyeknek száma később némileg apasztatott egyéb idegen fanemek megtelepítésével is tegyen kísérletet s erre a célra 10 éven át, évenként 50,000 márkát bocsájtott rendelkezésére. A tiz év eltelte után, már mintegy 570 ha. terület volt külföldi fanemekkel betelepítve, s egy ha. terület költsége átlag 877 márkára rugott. Ez a nagy költség egyrészt a magvak drágaságában leli magyarázatát, másrészt pedig abban a körülményben, hogy az egyes kísérleti területeket körül kellett keríteni s azokat folytonosan szorgalmasan művelni.

Ennek a tiz évnél az eltelte után, az akkor betelepítve volt területek további megfigyelése és gondozása továbbra is a főkisérleti állomásnak tartatott fenn, de az idegen fanemeknek az erdőgazdaságban való további alkalmazhatósága kérdésének tanulmányozásával az erdőgondnokságok bizattak meg. Az 570 ha. kísérleti területhez még 833 ha.-t csatoltak, melyből az elegyített művelés mintegy 100 ha. területen folyik s az további kísérlet tárgyát képezi.

Külföldi fanemeknek a német erdőgazdaságban való megtelepítésének az a célja, hogy az erdőből nagyobb fahozámot nyerjenek, annak nagyobb használhatóságot biztosítsanak s hogy

az állaboknak nagyobb változatosságot kölesönözzenek, a mely által remélik, hogy az a rovarkároknak és egyéb károsításoknak jobban ellen fog állani ; s ebből a szempontból ezt rendkívüli fontossággal bír, különösen a talajszegény vidékeken, hol nagyobb területek erdősítése által egykorú fenyvesek állanak elő.

A kísérlet tárgyát képező fánemek leginkább Észak-Amerikából, Japánból és a Kaukaszus vidékéről származnak.

A lombfák közül a dió, juhar, tölgy, köris, Prunus-félék és a nyirfa-félékkel tettek kísérleteket, melyek közül a két első fánem gyors növekvése és fájának jó minősége miatt érdemel említést, termőhely tekintetében azonban mind a kettő követelő és az elfagyásnak is gyakran ki van téve. A többiek közül gyors növése és igénytelensége miatt a Prunus serotina és a Betula lenta érdemel különösebb figyelmet.

A német erdőgazdaságra nézve a lombfáknál sokkal fontosabbak a tűlevelű fák, melyek közül elsősorban a Douglas fenyő érdemel említést, mely gyors növéseivel és jó minőségű fájával kiválik ; termőhely tekintetében nem túlságosan követelő és még mint idősebb csemete is előnyösen át ültethető, miért is pótlásokra már többször sikerrel alkalmazták és széleskörű tenyésztését ajánlják. — Növés tekintetében alig marad mögötte, termőhely tekintetében pedig még igénytelenebb a Picea sitchensis, fája azonban a Douglas-fenyő jóságát nem éri el. Mind a két említett fánemmel egyenrangunak lehet mondani a japáni Larix leptolepis-t, mely legalább fiatal korában a szintén gyors növésű európai Larixot meglehetősen túlszárnyalja.

Előreláthatólag több más fánem is létjogosultságot szerez a német erdőgazdaságban, de ezek közül azok fognak legelőbb jelentőséggel birni, melyek termőhely tekintetében a legigénytelenebbek. Ezért ujabban a figyelem a Pinus rigida-ra irányult, melylyel a keleti tartományokban már mintegy 250 ha. területet telepítettek be, hol azok elég gyors növést mutatnak és a talajt meglehetősen javítják ugyan, de a törpe növés és silánysága miatt nem remélhető, hogy az valamikor a német erdőségeknek állabalkotó fáneme legyen. Ezzel szemben azok a remények, a melyeket a Pinus Banksiana-hoz fűztek, teljesülni látszanak : simatörzsű, és gyors növéseivel, valamint jó minőségű fájával a Pinus rigidat túlszár-

nyalja. Magja még mindig elég drága; kgr.-onkint legalább 95 márkába kerül.

Egész határozottsággal még nem lehet tudni, hogy a három elül említett és Németországban már régóta megtelepített fannemen kívül, a többiek idősebb korokban milyen minőségűek lesznek s hogy milyen helyet fognak az erdőgazdaságban végleg elfoglalni. Mondják, hogy például a *Pinus austriaca*, a mely eleinte jó reményekkel kecsegtetett, nem vált be.

Ha a parkokban található egyes idősebb külföldi fákból és a kísérleti területek jelenlegi állapotából következtetést szabad vonni, úgy valószínű, hogy a legtöbb említett fannemen s esetleg még mások is, megfelelő helyeken telepítve, a németországi erdők értékét emelni fogják. A kipróbált és jónak bizonyult belföldi fannemek mellőzésével nagyobb területeket idegen fannemekkel betelepíteni azonban már a nagy költség miatt, de egyéb okokból sem ajánlatos; ellenben kívánatos azoknak megfelelő helyeken további terjesztése és tenyésztésére vonatkozó minél több adatnak gyűjtése. Kiválóan alkalmas e célból az erdőszlakok udvarain idegen fákat ültetni s egyes erdőrészek szépségét azoknak közbeegyítése által emelni.

Balogh Ernő.

Németország legnagyobb erdőbirtokosai. A „Frankfurter Zeitung” közli, hogy Németországban — eltekintve a kincstári erdőbirtoktól — több mint 40,000 *ha.* erdeje van: 1. a porosz királyi korona és családi hitbizománynak (75,319 *ha.*); 2. a Hohenzollerni hercegi hitbizománynak (mintegy 55,000 *ha.*); 3. hg. Stollberg-Wernigerodenak (48,116 *ha.*); 4. Pless hg.-nek (41,820 *ha.*); — 30,000 és 40,000 *ha.* között: 1. az anhalti hercegnek (39,275 *ha.*); 2. Hohenlohe-Oehringen Keresztély hercegnek (35.666 *ha.*); 3. Görliitz városnak (33,133 *ha.*); 4. Fürstenberg hercegnek (31,713 *ha.*) és 5. Schaffgotsch-Warmbrunn birodalmi grófnak (33,342 *ha.*); A 30,000 *ha.*-hoz igen közel áll Ratibor hg. kinek 29561 *ha.* erdeje van.

Balogh Ernő.

Bulgária erdői. Bulgár lapok egy hivatalos kiadmány nyomán jelentik, hogy Bulgáriában 1900-ban 3.041,126 hektár erdő volt és pedig 902,618 h. állami, 1.556,242 h. községi és 573.265 h. magánerdő. Az erdők Bulgária összes területének mintegy 30%-át teszik.

A magyar haza föld- és néprajzi jellemképekben. Irta *Hanusz István*. Kecskemét, Gallia-féle könyvkereskedés. A szerző a honszeretet melegétől áthatva tárja fel mozaikszerűleg összerakott képekben a haza szépségeit, nevezetességeit, természetijelenségeket, néprajzi adatokat stb. Sok érdekeset talál az olvasó e könyvben, egyik-másik hazai nevezetességre figyelmessé téve azt talán felkeresi.

A Belházy-siremlék javára utólagosan még befolyt, Zachár István kir. erdőfelügyelő utján 5 korona.

Halálozások. *Krausz Géza* Selmecz-Bélabánya sz. kir. város erdőmestere, az Országos Erdészeti Egyesület alapító tagja m. hó 12-én életének 46. évében elhunyt. Az elhunyt a legutóbbi közgyűlés alkalmával, bár már akkor is megrendült volt egészsége, még ismertette a kezelése alatt álló erdőket. Temetése, mint értesülünk, nagy részvét mellett ment végbe február 14-én. — *Stanik Samu* m. k. erdőmester, az Országos Erdészeti Egyesület alapító tagja február hó 10-én 64. életévében meghalt. A besztercebányai m. k. erdőigazgatóság egyik leglelkiismeretesebb közkedvelt tagját gyászolja benne. — Most értesültünk továbbá *Leitner János* körmendi magpergető-tulajdonosnak, az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagjának elhunytáról, a ki a magpergető intézetek terén uttörő volt hazánkban. — Meghaltak továbbá: *Kőfalusi József* ny. m. k. főerdész (Kolozsvár) és *Früstök István* m. k. erdész (Rozsnyó), az Országos Erdészeti Egyesület alapító tagjai és *Teuchert Károly* m. k. erdész, az Orsz. Erd. Egyesület rendes tagja. Béke hamvaikra!

Dr. Danckelmann Bernát. † A német erdőgazdaságot az utóbbi években számos súlyos veszteség érte. Elhunyt Baur, Schuberg, Ganghofer, mindmegannyi oszlopos tagja a német erdészeti tudománynak és gyakorlatnak. E névsor kibővül most Dr. Danckelmann Bernát porosz kir. országos főerdőmester nevével, aki f. é. január hó 19-én halt meg 70. életévében. 35 év óta mint az eberswaldei erdészeti akadémia igazgatója működött és tevékeny részt vett az újabb kor valamennyi erdőgazdasági mozgalmaiban. 1871-ben szervezte az eberswaldei kísérleti főállomást, a melyet azóta vezetett, 1876. óta szerkesztője volt a „Zeitschrift für Forst u. Jagdwesen» czimű kiváló szaklapnak, nemkülömben a »Jahrbuch der preussischen Forst und Jagdgesetzgebung» czimű folyóiratnak. Nagy szónólója volt annak idején a német favámoknak. A német

erdőgazdák gyűlésén évek hosszú során át elnökölt s az 1898-ban megalakult német birodalmi erdészeti egyesület is őt választotta elnökül.

Változások és kitüntetések az erd. szolgálat körében.

A párisi kiállítás körül szerzett érdemeik elismerésül *legfelső elismerésben* részesültek: Nemeskéri *Kiss Pál* államtitkár, *Máday Izidor* minist. tanácsos, *Tomsányi Gyula* m. kir. erdőigazgató. Ő császári és ap. királyi Felsege továbbá *Földi János* magy. kir. erdőtanácsosnak a *Ferencz József-rend lovagkeresztjét* adományozta.

Ugyancsak a párisi nemzetközi kiállítás alkalmával kifejtett sikerdus tevékenységükért a földmivelésügyi minister *köszönetét és elismerését* kifejezte: *Sóltz Gyula* min. tanácsos, orsz. főerdőmesternek, *Tavi Gusztáv*, m. k. főerdőtanácsosnak, *Vadas Jenő* m. k. főerdőtanácsos és akad. tanárnak, *Barlay Sándor* és *Csipkay János* főerdőmestereknek, *Pfalcz Károly* erdőmesternek, *Egerváry Gyula* vadászati felügyelőnek, *Gregersen Béla*, *Kaán Károly*, *Masztics Adám*, *Térfi Béla* és *Vaitzik Ede* m. kir. erdészeknek.

*

Ihrig Vilmos közalapítványi erdőmesternek, saját kérésére való nyugalmazása alkalmából, buzgó szolgálata elismerésül a király az erdőtanácsosi czimet adományozta.

*

Almássy Andor m. kir. erdőtanácsos Soóvárról Lugosra helyeztetett át és az ottani erdőigazgatóság vezetésével bízott meg. Helyét, mint a soóvári m. kir. erdőhivatal főnöke *Kárász István* m. kir. erdőmester (Diós-Győr) foglalja el. Áthelyeztetett továbbá *Ritter Károly* m. kir. erdőmester Bustyaházáról Orsovára az ottani erdőhivatal vezetésére, *Matavovszky Arpád* m. k. főerdész és erdőrendező Liptóújvárról Diósgyőrré, továbbá *Ludmann Miksa* m. k. erdész Tordáról Berzászkára (orsovai m. kir. erdőhivatal.)

*

Mirtse János urad. erdész Nagy-Enyed város főerdészévé választatott meg.

*

Személyem körüli magyar ministerem előterjesztése folytán *Przibán Venczel* nyugalmazott főerdőrnök sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozom.

Kelt Bécsben, 1901. évi február hó 6-án.

Ferencz József s. k.

gr. Széchenyi Gyula s. k.

A m. kir. földmivelésügyi minister *Gaál* József m. kir. csendőrmestert a lugosi erdőigazgatósághoz ideiglenes minőségben m. kir. irodasegédttisztté a XI. fizetési osztály 3. fokozatába kinevezte.

Közigazgatási bírósági döntvények és elvi jelentőségű határozatok.

I.

Fegyver- és vadászati-adó kihágási ügyben, ha a jövedéki vizsgálat nem pénzügyi tisztviselő által foganatosíttatik, panaszost a nem törvényes alapon megejtett vizsgálat alapján birsággal terhelni nem lehet.

13925/1897. P. sz. *Határozat:* A m. kir. közigazgatási bíróság a panasz-
nak helyt ad és panaszost a terhére rótt 20 frt. pénzbírság megfizetésének kötelezettsége alól fölmenti, *mert:* a fegyver-adóról és vadászati-adóról szóló 1883. évi XXIII. törvényezükbe ütköző jövedéki kihágások a most idézett törvényezük 45. §-ának második bekezdése értelmében szabályszerű jövedéki vizsgálat eredménye alapján büntetendők; már pedig ebben az ügyben, jóllehet a kir. pénzügyigazgatóság 1895. november 28. napján hozott határozatával a jövedéki vizsgálatot elrendelte, az 1842. évi harminczadivatali utasítás negyedik részében foglalt rendelkezéseknek megfelelő jövedéki vizsgálat annál kevésbbé tekinthető megejtettnek, mivel ily jövedéki vizsgálat a most idézett harminczadivatali utasítás 654. §-ából kitünőleg is csak pénzügyi tisztviselő által foganatosítható, a kir. pénzügyigazgatóság meg az elrendelt jövedéki vizsgálat foganatosításával a d.-i körjegyzőséget bizta meg. Tekintettel ennél fogva arra, hogy a közigazgatási bizottság panasz tárgyává tett határozata az ezt megelőzőtt pénzügyigazgatósági büntető határozattal együtt szabályszerű jövedéki vizsgálat megejtése nélkül hozatott, panaszost a nem törvényes alapon hozott határozattal kirótt pénzbírság megfizetésének kötelezettsége alól fölmenteni kellett és pedig annál is inkább, mivel panaszos ellen a tett elkövetése napjától számított 6 hónapon belül szabályszerű jövedéki vizsgálat nem indíttatván, panaszos az idézett törvényezük 46. §-a értelmében most már felelősségre még abban az esetben sem vonható, ha a terhére rótt jövedéki kihágást tényleg el is követte.

II.

Oly esetben, midőn valaki az erdő talaját és fáját egy napon külön-külön kötött szerződéssel veszi meg, az erdő fájának megvétele után nem 4°/o-tól, hanem csak III. fokozatu illeték követelhető.

3298/1898. P. sz. *Határozat:* A m. kir. közigazgatási bíróság a panasz-
nak részben helyt ad; panaszlókat egyedül a b.-i m. kir. adóhivatalnál A. sz.